

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลในการวัดครั้งที่หนึ่ง ภายหลังการได้รับเงื่อนไขทดลอง และเงื่อนไขควบคุมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาล ในการวัดครั้งที่สองหลังการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะพัฒนาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในการวัดครั้งที่หนึ่ง สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับข้อเสนอแนะตามปกติ

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการให้ข้อเสนอแนะตามปกติมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่บุคคลในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกมีความสมัครใจมาเข้าร่วมกลุ่ม มีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเอง ในเรื่องการพัฒนาความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ซึ่งบรรยากาศในกลุ่ม จะก่อให้เกิดความอบอุ่น ยอมรับ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกเกิดความสบายใจพร้อมที่จะพูดถึงปัญหา และร่วมกันปรึกษาในเรื่องต่างๆ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช สำหรับกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะตามปกติ ซึ่งเป็นวิธีเดิมที่ทางวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคามดำเนินการ โดยมีอาจารย์ที่รับผิดชอบในวิชานี้เป็นผู้ให้การปฐมนิเทศ ลักษณะของการให้ข้อเสนอแนะนั้นจะเป็นการชี้แจงแผนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช และเปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลได้ซักถามข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานได้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การให้ข้อเสนอแนะเป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพก่อนที่นักศึกษาจะฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ในสถานการณ์จริง เพราะจะช่วย

ให้นักศึกษาพยาบาล มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปรับตัว เข้ากับสถานที่ใหม่ และสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พนม ลิ้มอารีย์ (2533) กล่าวว่า การให้ข้อสนเทศเป็นกลุ่มเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียน สามารถปรับตัวเข้ากับสถานที่ใหม่ได้อย่างเหมาะสม จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแนวความคิดทั้งสองวิธีนี้ต่างก็เป็นวิธีที่ดีในการที่จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชก่อนฝึกปฏิบัติงาน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่านักศึกษาในกลุ่มที่ได้รับการให้ข้อสนเทศเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี วงษ์แก้ว (2526) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และ กลุ่มควบคุม 10 คน กลุ่มทดลองได้เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 7 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมได้รับเอกสารสนเทศเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองรวม 14 ฉบับ พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการให้ข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจากงานวิจัยของ มานิดา ทองทวี (2526) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลของนักเรียนที่ได้รับการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบุรี” จังหวัดชลบุรี จำนวน 16 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนซึ่งได้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้รับคำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 5 สัปดาห์ ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมงครึ่ง รวมเป็น 10 ครั้ง ส่วนการให้คำปรึกษารายบุคคล กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคล แต่ละคนได้รับคำปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมงติดต่อกัน 5 สัปดาห์ พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และจากงานวิจัยของ สาระ สุขวราห์ (2533) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาต่อการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวน 20 คน ซึ่งผ่านการตอบแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง แล้วคัดเลือกผู้มีคะแนนต่ำ มาเรียงลำดับจากคะแนนน้อยที่สุดขึ้นมา จำนวน 40 คน และสมัครใจ หลังจากนั้นสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองมีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 3 วัน 3 คืนรวม 26 ชั่วโมง เพื่อมุ่งปรึกษากันในเรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการเรียน การทำงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ และการแสดงออก ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าเป็นการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยทั่วไปของนักเรียนและนักศึกษาพยาบาล ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะสำคัญทางสังคมอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลให้บุคคลมีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญอุปสรรคต่างๆ ได้ ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ควรปลูกฝัง เพื่อให้เด็กเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทยต่อไปซึ่งแตกต่างจากความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของ นักศึกษาพยาบาลที่เน้นเกี่ยวกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช และคุณลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่น

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ทั้ง 2 กลุ่มได้ผ่านการเรียนทางทฤษฎีมาแล้ว การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน สามารถช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชได้ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2

นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะพัฒนาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ในการวัดครั้งที่สองหลังฝึกปฏิบัติงานสองสัปดาห์สูงกว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับข้อเสนอแนะตามปกติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีค่ามัธยฐานเลขคณิตของความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ($\bar{X}=205$) สูงกว่าค่ามัธยฐานเลขคณิตของความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับข้อเสนอแนะตามปกติ ($\bar{X}=173.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในการวัดครั้งที่สองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ วัลภา บุรณกลัส (2535) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยการนำคะแนนจากแบบวัดความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป ที่ได้จากประชากร โดยมีการสุ่มอย่างง่าย มาจำนวน 14 คน แยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะ ซึ่งดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 70 นาที และกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะดำเนินการโดยแจกเอกสารข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานให้สมาชิกในกลุ่มอ่าน หลังจากนั้นผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ซักถาม และสรุปเกี่ยวกับข้อเสนอแนะนั้น จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 70 นาที ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความวิตก

กังวล ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลลดลงมากกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย น่าจะกล่าวได้ว่ากลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีส่วนช่วยลดความวิตกกังวลเมื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงาน จึงทำให้พัฒนาความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่ดี ที่ผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้เอื้ออำนวยให้ผู้รับคำปรึกษามีโอกาสแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น กล้าเผชิญปัญหา รับฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น ภายใต้อารมณ์ที่อบอุ่น มีการยอมรับ และไว้วางใจซึ่งกันและกันดังที่ โอลเซน (Ohlsen, 1977) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บุคคลได้รู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มจะทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ได้ และสามารถอธิบายเพิ่มเติมว่า โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะนอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นคือ ให้นักศึกษาพยาบาลสำรวจตนเอง และระบายความรู้สึกที่เป็นปัญหา เกี่ยวกับตนเองในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล และหาสาเหตุเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาก็เป็นไปได้ อีกทั้งให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติ ทั้งสาเหตุ วิธีการแก้ไข มีการสรุปประเด็นปัญหา แนวทางปฏิบัติที่เป็นไปได้ทุกครั้ง จากการสังเกตของผู้วิจัยขณะให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่านักศึกษาแต่ละคนมีการยอมรับ ซึ่งกันและกัน สนใจฟังปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนเป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยเป็นผู้กระตุ้นให้นักศึกษาได้พูดถึงปัญหาและอุปสรรคของตนเองอย่างเต็มที่ และกระตุ้นให้นักศึกษาได้ซักถามและฟังตามความเหมาะสม รวมทั้งได้พยายามสะท้อนความรู้สึกและเทคนิคอื่นๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าใจปัญหาของตนเองอย่างเต็มที่ มีการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นแนวทางให้เจ้าของปัญหา สามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศตามปกติ ที่เป็นการให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและซักถามข้อสงสัยจากอาจารย์นิเทศที่ทำการปฐมนิเทศเท่านั้น นักศึกษาพยาบาลไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเรียนรู้ วิธีการแก้ปัญหานักศึกษาคนอื่นอย่างไร ก็ตามนักศึกษาพยาบาล ที่ได้รับข้อสนเทศก็สามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชได้ ซึ่งเป็นผลจากการที่ได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี เพราะการมีความรู้ในสิ่งใดเป็นส่วนหนึ่งของการมีความเชื่อมั่น แต่เมื่อนักศึกษาพยาบาลฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชได้เผชิญกับสถานการณ์จริง อาจมีความกังวลเพราะขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นมาก่อน อย่างเช่นกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จึงพบว่าการพัฒนาในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชความเชื่อมั่นจะน้อยกว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ดังนั้นจึงได้ข้อค้นพบใหม่ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่า การให้ข้อสนเทศตามปกติ สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชหลังฝึกปฏิบัติงานได้เป็น อย่างดี สมควรส่งเสริมให้วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม และวิทยาลัยพยาบาลอื่นๆใน สังกัดสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ที่สอนนักศึกษาพยาบาลในหลักสูตรนี้ ได้ใช้วิธีการ ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม แม้ว่าข้อจำกัดของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะทำได้เพียงกลุ่มละไม่เกิน 10 คน แต่ถ้าได้ฝึกให้กลุ่มอาจารย์นิเทศได้เข้าใจหลักการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตรงกัน ก็สามารถ ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยตามจำนวนอาจารย์นิเทศได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความเป็นไปได้ ที่จะนำวิธีการนี้ไปใช้ในวิทยาลัยพยาบาลดังกล่าว